

**Inleiding
Bestuursrapportage
(Berap) 2022**

Algemeen

Hierbij bieden wij u de bestuursrapportage (hierna te noemen Berap) van 2022 aan. Met de Berap wordt tussentijds verantwoording afgelegd door het college aan de raad over het behalen van de doelstellingen uit de programmabegroting 2022. De verantwoording gaat over de periode van 1 januari tot 1 augustus 2022.

Die periode die in het teken heeft gestaan van een aantal zware onderwerpen die de politieke en maatschappelijke agenda in Nederland hebben beheerst: stikstof, asielzoekers, oorlog in Oekraïne met als gevolg een oplopende inflatie en daling van de koopkracht. Deze ontwikkelingen, gekoppeld aan de overspannen arbeidsmarkt, kunnen hun weerslag hebben op het behalen van onze gemeentelijke doelen en de financiën, zeker naar de toekomst toe.

In de Berap wordt een financieel overzicht gegeven. Per programma en per onderwerp wordt op basis van de doelenbomen 2022 gerapporteerd over de relevante afwijkingen in de uitvoering. Als er geen afwijking is, dan wordt er niets vermeld. Ook wordt per programma een verklaring van de financiële verschillen opgenomen. Het hoofdstuk 'Financiële positie en ontwikkeling' bevat het financiële rapportagedeelte van deze Berap.

Realisatie doelstellingen programmabegroting 2022

Met onze sluitende programmabegroting 2022 willen wij voorzieningen in stand houden en een vangnet creëren voor de meest kwetsbare inwoners van onze gemeente. De Berap sluit met een voordeel van € 1.255.000,-. Dit voordeel bestaat uit incidentele en structurele wijzigingen. Daar waar het structurele voordelen betreft zijn deze al meegenomen in de UitgangspuntenNotitie 2023.

In deze inleiding lichten wij er enkele ontwikkelingen uit die bijdragen aan het behalen van de doelen uit de programmabegroting 2022. Als het behalen van de doelen uit de programmabegroting 2022 niet volgens planning verloopt, dan wordt dat aangegeven bij de doelenbomen.

Programma sociaal domein

In de doelenboom maatschappelijke ondersteuning komen alle ontwikkelingen binnen het sociaal domein samen. Vertrekpunt is dat er altijd een vangnet moet zijn voor de meest kwetsbaren. 2022 loopt op koers, maar alertheid blijft geboden. Nog steeds krijgen gemeenten (inclusief het sociaal domein) onvoldoende geld van het Rijk voor de bijbehorende taken. Rijksvoorstellen voor het abonnementstarief en voor de hervormingsagenda zullen nog komen. Bovendien verwachten wij prijsstijgingen in de zorg. Vanuit het programma sociaal domein kunnen er diverse positieve bijstellingen van de begroting worden ingebracht, dat is positief. Het gaat hier bijvoorbeeld om het woonplaatsbeginsel en de Wmo begeleiding, structureel samen maar liefst 7 ton voordeel. Vanuit sociale zaken (bijstand) is er een voordeel van 2 ton incidenteel. Beide 'meevallers' maken de financiële opgave wat minder groot. Echter, de noodzaak om bij te sturen blijft, zoals ook aangegeven bij de uitgangspuntennotitie en bij Twenterand Duurzaam Financieel Gezond.

Programma ruimte

De voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet per 1 januari 2023 bepaalt grotendeels de ontwikkelingen binnen het programma Ruimte. Na de zomer wordt duidelijk of die invoeringsdatum blijft staan. Tot nu toe stond 2022 in het teken van het realiseren, uitvoeren en/of afronden van de diverse plannen. Twee ontwikkelingen hebben daarin een grote invloed. Door de oorlog in Oekraïne stijgen de prijzen op dit moment hard en zijn materialen beperkt beschikbaar. Daardoor kan het zijn dat in de tweede helft van het jaar budgetten worden overschreden of de planning niet wordt gehaald. Een andere ontwikkeling is de schaarste op de arbeidsmarkt. Daardoor kan het zijn dat prioriteiten worden verlegd of werkzaamheden minder snel kunnen worden uitgevoerd.

De afspraken uit het nationale Klimaatakkoord van juni 2019, waaraan de gemeenten zich vrijwel unaniem hebben verbonden, hebben tot nieuwe uitvoeringstaken bij gemeenten geleid, vooral voor de thema's Gebouwde omgeving en Opwek hernieuwbare Energie waarvoor een belangrijke regierol bij gemeenten is neergelegd. Uit de meicirculaire 2022 hebben wij een decentralisatie-uitkering gekregen voor de uitvoeringstaken voor het nationale Klimaatakkoord van juni 2019. Dit geld, een bedrag van € 241.562,-, is bedoeld voor personele capaciteit op Klimaattaken in 2022. De uitvoeringstaken liggen op het gebied van verduurzaming gebouwde omgeving, Mobiliteit, Energie-infrastructuur en elektriciteit (ruimtelijke inpassing en RES) en bedrijven (o.a. toezicht en handhaving).

Programma Economie en vrijetijdsbesteding

De opgave binnen het programma Economie en Vrijetijdsbesteding is vooral het invullen van de regisserende en faciliterende rol van de gemeente. Dat betekent partijen bij elkaar brengen die een bijdrage kunnen leveren aan het realiseren van het maatschappelijk effect. Het organiseren van het goede samenspel tussen die partijen moet leiden tot een meerwaarde voor Twenterand. Wij zetten

steeds meer in op het versterken van netwerken en onze relaties daarbinnen. Netwerken die enerzijds lokaal aanwezig zijn. Maar wij moeten ook steeds meer gebruik maken van regionale, provinciale, landelijke en grensoverschrijdende structuren en mogelijkheden. Kennisuitwisseling tussen de 3 o's, ondernemers, onderwijs en overheid, is van belang in de zoektocht naar nieuwe ideeën en mogelijkheden.

De Netwerkorganisatie Gastvrij Twenterand zet in op lokale promotie die aansluit bij Gastvrij Twente, met specifieke aandacht voor onder andere de gebiedspromotie Engbertsdijksvenen. Met de geactualiseerde Nota Vrijtijdseconomie moeten cultuur en evenementen hier een prominenter rol in krijgen. De economische visie en de detailhandelsstructuurvisie moeten dit jaar verder vorm krijgen. Het proces van de visie buitengebied zal nog dit jaar worden afgerond en in de doelenboom sport ligt de focus op het afronden van de actualisatie van het accommodatiebeleid. Belangrijke opgaven in die actualisatie zijn duurzaamheid, een beter gezamenlijk gebruik van de voorzieningen en de zelfwerkzaamheid stimuleren.

In het actualiseren van de sportvisie is er ook aandacht voor de effecten van corona op de ledenaantallen van de verenigingen. De sportvisie is erop gericht om, via diverse beleidsthema's, 75% van de inwoners te laten sporten en bewegen.

Programma fundament

In plaats van Fundament spreken we voortaan over Bedrijfsvoering. Bedrijfsvoering gaat over de werking van onze gemeente, toegelicht op drie gebieden: de dienstverlening aan inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties, het verzorgen van randvoorwaarden, informatie en advies en de ondersteuning van de gemeenteraad via de griffie.

De oorlog in Oekraïne heeft ertoe geleid dat in het eerste half jaar 2022 inwoners en ondernemers veel meer dan normaal contact opnamen met de frontoffice en burgerzaken van de gemeente. In korte tijd is een goed werkende takenverdeling opgezet met ZorgSaam en Vluchtelingenwerk. En Burgerzaken heeft inmiddels 162 Oekraïense vluchtelingen ingeschreven in de BRP en voorzien van een BSN nummer. Landelijk zien we dat de druk op vluchtelingenopvang toeneemt. Het Rijk richt zich steeds meer op gemeenten. Dwang komt daarbij steeds meer in beeld met mogelijke gevolgen voor onze gemeente.

Een ander gevolg van de oorlog in Oekraïne zijn de sancties van de EU tegen Rusland. Op grond daarvan heeft de minister van Energie gemeenten verplicht bestaande leveringscontracten voor gas met Gazprom Energy voor 10 oktober 2022 te beëindigen. Dat betekent dat we onze gasinkoop opnieuw moeten aanbesteden en die aanbesteding leidt mogelijk tot fors hogere kosten. Inmiddels heeft de minister de mogelijkheid geboden om uitstel tot 1 januari 2023 aan te vragen. Daarnaast doet de minister navraag bij de Europese Unie in hoeverre deze verplichting in zijn geheel kan komen te vervallen.

Met de gemeente Ommen worden de mogelijkheden verkend dat Twenterand op basis van een dienstverleningsovereenkomst de taken van de Publieksdiensten in Ommen uitvoert. De beoogde ingangsdatum is 1 januari 2023.

Financiële toelichting

Per programma is aangegeven of ontwikkelingen leiden tot bijgestelde ramingen. Het gaat dan om relevante afwijkingen ten opzichte van de oorspronkelijke ramingen in de Programmabegroting 2022. Deze Berap sluit met een voordeel van afgerond € 1.255.000,-. Voorgesteld wordt om het positief saldo te storten in de Algemene Risico Reserve. De grootste voor- en nadelen waarover in deze Berap gerapporteerd wordt zijn Dit zijn de grootste posten (€ 45.000,- en hoger):

Sociaal Domein		
Lagere kosten WMO begeleiding	V	€ 500.000
Eenmalige uitgave klimaatinstallatie Brede school Den Ham	N	€ 100.000
Lagere kosten PGB jeugd	V	€ 62.000
Diverse posten Sociale Zaken, met name Bijstand	V	€ 243.000
Ruimte		
Hogere leges omgevingsvergunning	V	€ 120.000
Hogere opbrengst erfpacht	V	€ 45.000
Fundament/Bedrijfsvoering		
Hogere algemene uitkering	V	€ 600.000
Nadeel energiekosten	N	€ 85.000
Hogere wachtgeldten voormalig wethouders	N	€ 75.000
Lagere verhuuropbrengsten gemeentehuis	N	€ 55.000

Een toelichting op deze bedragen is verderop in de Berap te vinden